

Fassaadi remont

Tööde tegemiseks on vaja muinsuskaitsega kooskõlastada tegevuskava, mille aluseks saab võtta käesoleva dokumendi. Käesolev dokument on koostatud muinsuskaitseameti inspektoriga hoone ülevaatusel tehtud märkmete alusel. Fassaadi renoveerimiseks, kui asendatakse lagunenenud või kahjustunud osi samaväärsetega ega muudeta oluliselt välisilmet (nt ei panda uusi aknad, uue profiiliga laudist, ei soojustata ega muudeta dekoori), ei ole ei muinsuskaitse eritingimusi ega projekti vaja.

FASSAAD JA PUITDEKOOR

1. Fassaadi ja puitdekoori puhastamine, pehkinud kohtades vajadusel plommimine ja asendamine uuega, säilitatava vana laudise osas immutamine linaõlivärnitsaga ning värvimine.
2. Fassaadilt vanade ja kasutuses mitteolevate kaablite, kandurite, jmt elementide eemaldamine.
3. Eesmärgiks on säilitada otstarbekuse piires nii palju kui võimalik vana puitu, nii puitpitsi, nikerduste kui laudise osas, mis ei ole pehkinud ega katki. Pehkinud ja katkised kohad tuleb plommida ja vajadusel asendada.
4. Laudise asendamine uuega kohtades kus ümberehituse käigus on kõrvuti kasutatud erineva profiili või sobimatute mõõtudega laudu – nt merepoolse fassaadi osas (kunagise veranda kohal). NB! Hoone lõunaseinas on teise korruse katusealuse otsaseina osas 2024. aastal laudis vahetatud.
5. Räästakasti laud pehkinud osas välja vahetada, vajadusel tihendada, vajadusel asendada uutega.
6. Pehkinud või puudu oleva puitdekoori asendamine uuega.
7. Ajaloolisega sarnase dekoratiivkarniisi lisamine tänava- ja merepoolsetele hilisemast perioodist vintskapile (fotodel heledat värvi).
8. Puidust dekoratiivdetaili lisamine lõunapoolsele külje katuseotsa alla, sarnaselt põhjapoolse küljega. Põhjapoolse dekoratiivdetaili restaureerimine, pehkinud puidu asendamine.
9. Akende veeliistud vajavad suures osas vahetamist. Akende vee- ja piirdeliistud tuleb maja osas ühtlustada, st mitmes osas asendada uute liistudega, mis oleks ajalooliste koopiad. Kontrollida üle, et akende veeplekid oleksid korrektsed, vajadusel asendada.
10. Olemasoleva laudise puhastamine lahtisest värvist kaapraua ja harjaga. Liiva- ega soodapritsi kasutamine ei ole lubatud.
11. Pinna ettevalmistamine, pesu Tikkurila Homeenpoisto puhastusvahendiga. Ülemisest veelauast allapoole jääva vertikaalse laudise ja veelaudade immutamine linaõlivärnitsaga.
12. Fassaadi värvimine. Värvida tuleb suuremas osas kahes toonis – seinalaudis üht tooni ning puitpits ja nikerdused teist tooni. Räästaaluste nikerduste ja akna kohal olevate puitkarniiside juures tuleb kasutusele ka kolmas värvitoon. Täpsed värvitoonid täpsustatakse enne töö alustamist. Linaõlivärv valida järgmisel lehel toodud tootjate toodete hulgast.
13. Värvimiseks kasutada linaseemneõli värvi vastavalt värvi kasutusjuhendile.
14. Fassaadi ja puitdekoori puudutavate tööde täpsustus on allpool koos fotodega.

AVATÄITED

1. Kagupoolse autentse puitukse restaureerimine, tihendamine, puhastamine ja värvimine.
2. Kahe läänepoolse välisukse asendamine uute ustega, mille uksetahvlid oleksid võimalikult sarnased kagupoolsele autentsele puituksele, kuid mille kohal oleks valgimikuaknad.

3. Uued välisused peavad olema kvaliteetsed, soojustatud, eelistatavalt puitaluiniiumist (ukselehe sisemuses on kaks alumiiniumlehte ja nende vahel liimpuidust raamistik ning soojustus) muinsuskaitse majadele sobivad ukсед, mis on müra- ja soojapidavad; kuju- ning ilmastikukindlad. Uste tootjal peab olema muinsuskaitseala uste valmistamise kogemus. Uued ukсед kooskõlastatakse muinsuskaitsega pildi või lihtsa joonise alusel koos tegevuskavaga.
4. Kõik aknaplekid tuleb üle vaadata, vajadusel restaureerida, vajadusel asendada. Osad aknaplekid on korralikud, osad mitte, osad on üldse puudu.
5. **NB! Akende vahetus ega renoveerimine ei kuulu teostatavate tööde hulka.**
6. **NB! Varikatused ei kuulu tööde hulka.**

SOKKEL JA TREPID

1. Sokkel restaureerida ja krohvida. Eemaldada lahtine krohv, krohvida 8-10% tsemendisialdusega soklikrohviga (nt Sakret).
2. 3 välistrepi renoveerimine. Üks treppidest vajab parandamist, teised kaks tõenäoliselt uuesti valamist. Uute treppide valatud betoonpind peab olema pealt poolt karestatud.

LINAÖLIVÄRVIDE TOOTJAD

1. Allbäck's Linoljeprodukter AB (Rootsi)
2. Byggnadsvård Wäst och Munkedals Färgmakeri AB (Rootsi)
3. Enetorpets Färg & Byggnadsvård AB (Rootsi)
4. Engwall & Claeson AB (Rootsi)
5. Gysinge centrum för Byggnadsvård AB (Rootsi)
6. Kulturhantverkarna AB (Rootsi)
7. Mandelgren AB (Rootsi)
8. Ottossons Färgmakeri AB (Rootsi)
9. Selder & Company AB (Rootsi)
10. Wibo Färg AB (Rootsi)
11. Uuustas OY (Soome)
12. Uula Color OY (Soome)
13. Kirjovärit OY (Soome)
14. GVK OY (Soome)
15. Teknos OY (Soome)
16. Møretyri AS (Norra)
17. Jotun AS (Norra)
18. Gjøko AS (Norra)
19. Linole & Pigmente A/S (Taani)
20. Flügger A/S (Taani)
21. Naturmaling A/S (Taani)
22. Leinölpt GmbH (Austria)
23. All color F. Windisch GmbH (Austria)
24. Farbenerzeugung GmbH (Austria)
25. Feelwoodfurniture (Saksamaa)
26. Wodantal (Saksamaa)
27. Stafor oü , Natura (Läti)
28. Caparol (Saksamaa)
29. Leinos Naturfarben (Saksamaa)

Hoone vaated (ring ümber maja vastupäeva):

1. Hoone tänavapoolne (läänekülg) fassaad:

2. Vaade edelast:

3. vaade lõunast:

4. vaade kagunurgast:

5. vaade. Hoone idapoolne, merepoolne fassaad.

6. vaade kirdenurgast.

7. Kirdenurga "torn" ja hoone põhjapoolne fassaad, kirde poolt vaadatuna

8. Hoone põhjapoolne fassaad

Teostatavate tööde täpsustused - läänekülg

Vaade lääneküljelt

Vasakpoolses hooneosas vaheada laudis välja uue vastu, välja arvatud ülemise katusealuse kolmnurga osas olemasolev laudis, mis kuulub restaureerimisele. Vertikaalne vahevöö (veelauast allapoole jääv püstine laudis) ja veelaud asendada uuega. Akende all veeplekid asendada uutega. Räästäärne dekoor asendada kahjustunud kohtades uuega. Esimese korruse suurtel akendel asendada akende piirdeliistud sellistega nagu on hoone põhja- ja lõunapoolsel küljel ning lisada akna ülesse analoogne puitkarniis. Ülemise korruse aknal ja väikestel ühe ruuduga alumise korruse akendel asendada akna äärelüüsiid sellisega nagu on vintskapil.

Väikese õhuakende all olevad veelauad asendada uutega, mis oleks analoogsed ajaloolistega.

Räästalauad tihendada, vajadusel asendada. Vasakpoolsel trepi ülemisel astmel valada täis jalamati alune ca 7-cm süvend.

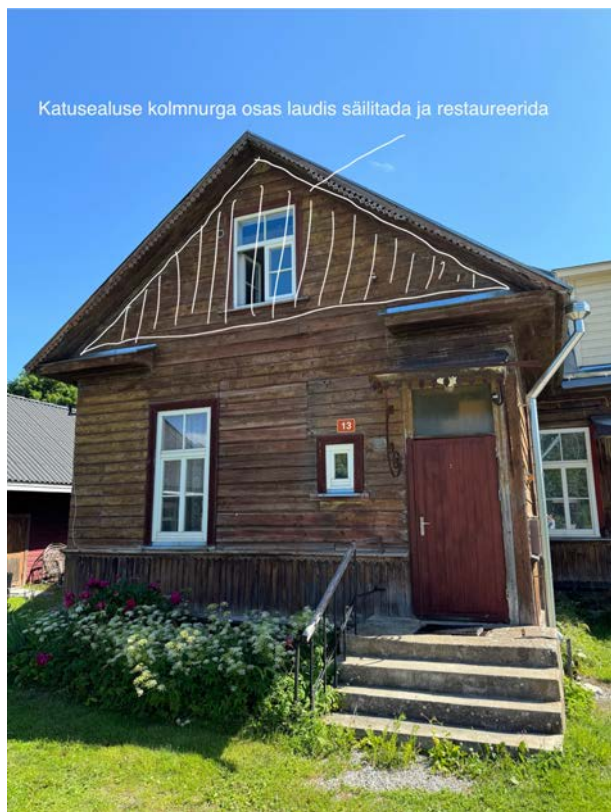
Mõlema trepi käsipuu puit asendada, metallosad puhastada ja värvida.

Vintskapile lisada räästa äärde puitdekoor, vintskapi nurgaliistud asendada laiematega.

Akna piirdeliistud ja puitkarniis hoone lõunaküljelt

Vintskapi akna veelaud lõigata otstest diagonaali nii nagu on ajaloolistel akendel.

Säilitada ja restaureerida veelauast ülespoole jääv seinalaudis. Vahekarniis ja vertikaalne vahevöö asendada uuega. Ülemine laudise osa restaureerida, veelaud vajadusel asendada, veelauast allapoole jääv vertikaalne laudis asendada uuega. Veelaua alumine puitdekoor võimalusel restaureerida, vajadusel asendada. Alumine veelaud asendada uuega. Akna piirdeliistud asendada uutega ajalooliste eeskujul.

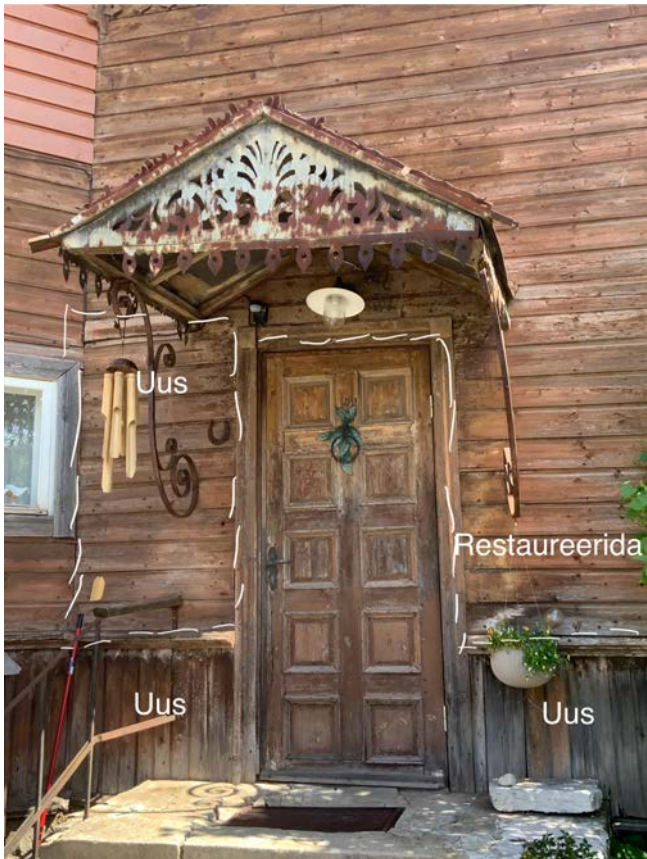

Teostatavate tööde täpsustused - Iõunakülg

Lõunaküljel on ülemise korruse osas laudis vahetatud. Hoone lõunaseinas säilitada vanast laudisest viirutatud osast restaureerimiskõlbulik, muus osas asendada uuega. Diagonaalselt paikneva nurgatorni osas vajab laudis väljavahetamist uksest vasakule jäävas osas, mujal säilitada võimalikult palju vana ja restaureerida. Vahekarniis ja vertikaalne vahevöö asendada uuega. Alumise korruse väikesel aknal asendada akna piirdeliistud, veelaud ja veeplekk sellistega nagu ülemisel korrusel. Õhksoojuspumpade välisosadele ehitada analoogne kate nagu on põhjapoolsel õhksoojuspumbal. Õhksoojuspumpade voolikukatted värvida fassaadiga sama värvi. Räästäärne puitpits vajab kohati asendamist. Alumise korruse suurte akende dekoor tuleb võimalusel säilitada ja parandada, ülemine pehkinud laud tuleb asendada uuega. Katuse nurgas räästa all taastada puitdekoor analoogselt sellele nagu on hoone põhjaküljel.

Diagonaalselt paikneva nurgatorni (kagupoolne) autentne puituks restaureerida, puhastada, tihendada ja värvida. Trepp on lagunenu, vajab uuesti valamist.

NB! Varikatuse restaureerimine ei ole osa tööst, see on juba restaureerimisel.

Merepoolne (idapoolne külg)

Merepoolse ülemise korruse vintskapile lisada räästa äärde ajaloolisega analoogne puitpits.

Merepoolsel küljel asendada eelmisel fotol viirutatud osas kogu laudis uuega. Asendada puuduv puitpits veelaua all, vahetada välja veelauad ja vertikaalne laudis. Kahe keskmise akna pirdeliistud asendada ajaloolistega. Äärmiste akende pirdeliistud ja dekoratiivdetailid restaureerida.

Nii kirde- kui kagunurga diagonaalsete tornide puhul säilitada nii palju vana laudist kui võimalik. Veelauast ülespoole jäävas osas kuulub mõlema torni seinalaudis säilitamisele. Ülemine puitdekoor on üldiselt heas seisukorras. Tornide vertikaalne laudis võib vajada osaliselt tihendamist või väljavahetamist.

Teostatavate tööde täpsustused - põhjapoolne külg

Põhjapoolne sein laudis on üldiselt tugev ja korras. Ülemise veelaua võiks restuaureerida. Vertikaalse alumise vöö vahetaks uue vastu vajaduse korral. Räästalauad võivad vajada väljavahetamist.

Õhksoojuspumba torud
värvida fassaadiga sama
tooni

Eemaldada